

Kantelu kaupunginhallitukselle tietojen kirjaamattomuudesta, asiakirjan antamisesta, valvontatoimista ja viranomaisohjauksesta sekä virheellisestä lain tulkinnasta rakennus- ja ympäristölautakunnassa

KH 09.02.2026 § 39
1007/11.03.05/2025

Valmistelija

Hallintojohtaja Tomas Määttä

Kantelija on pyytänyt Loviisan kaupungille lähettämällään, 28.10.2025 päivätyllä kantelulla Loviisan kaupunginhallitukselta, että se tutkii ympäristöpäällikkö Heidi Lyytikäistä ja ympäristönsuojelua koskien:

1. tietopyyntöjen vastaamattomuutta ja tietojen kirjaamattomuutta
2. aiempaa tietojen kirjaamattomuutta
3. ympäristönsuojelun valvontatoimia ennalta ilmoittamattoman veden katkaisun vuoksi
4. ympäristöpäällikön esteellisyyttä.

Kantelija on lähettänyt Loviisan kaupungille 23.1.2026 päivätyn täydennyksen 28.10.2025 päivättyyn kanteluunsa.

Hallintolain (434/2003) 34. §:n mukaan viranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi, ellei asia ole ilmeisen perusteeton tai kuuleminen on muuten selvästi tarpeetonta. Asiassa on sen johdosta varattu ympäristöpäällikkö Heidi Lyytikäiselle tilaisuus antaa kantelua koskien oma selvityksensä. Hän on toimittanut asiassa selvityksensä 28.1.2026.

Kantelun tekijälle esitetään annettavaksi seuraavan sisältöinen vastaus:

Kohta 1, tietopyyntöön vastaamattomuus ja tietojen kirjaamattomuus

Kantelija on pyytänyt selvittämään, onko ympäristöpäällikkö menetellyt hallintolain (434/2003) 42. §:n mukaisesti, kun tämä ei ole kirjannut asiassa tehtyä suullista lausuntopyyntöä kaupungin asianhallintajärjestelmään. Lisäksi kantelija on tuonut esille julkisuuslain 14. §:ään viitaten, että asiakirjan antamattomuus on perusteltava, ja edelleen perustuslain 21. §:ään viitaten, että asiakirjan antamatta jättämisestä olisi annettava päätös muutoksenhakuosoituksineen.

Alkuperäistä kantelua täydentäessään kantelija on vielä pyytänyt perustelemaan tietopyyntöihin vastaamisen ja asiakirjojen antamisen osalta, mikäli lakiin perustuvaa laillisuusvalvojan ohjausta ei tarvitse Loviisan ympäristönsuojelussa noudattaa, kuten muualla hallinnossa.

Kanteluun antamassaan selvityksessä ympäristöpäällikkö Heidi Lyytikäinen on todennut pyytäneensä asiassa puhelimitse maaliskuussa 2025 lausuntoa kolmannelta henkilöltä ja todennut kantelijalle sähköpostitse, ettei tästä ole olemassa kirjallista lausuntoa. Samalla hän selvityksessä toteaa, ettei ole tahallisesti jättänyt tekemättä merkintää puhelimitse pyydetystä lausunnosta kaupungin asianhallintajärjestelmään, vaan huomannut sen puuttumisen sieltä vasta kantelijan tehtyä asiassa asiakirjapyyntönsä. Ympäristöpäällikkö myöntääkin avoimesti antamassaan selvityksessä, että hänen olisi tullut hallintolain 42. §:n nojalla kirjata puhelimitse pyydetty lausunto asianhallintajärjestelmään.

Kaupunginhallitus toteaa aivan kuten ympäristöpäällikkö itsekkin antamassaan selvityksessä, että suullisesti pyydetystä lausunnosta olisi tullut tehdä hallintolain 42. §:n mukainen kirjaus kaupungin asianhallintajärjestelmään, koska lausunnon osalta on voinut olla kyse asian käsittelyyn vaikuttavasta selvityksestä. Edelleen kaupunginhallitus toteaa, että korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännön mukaisesti on edellytetty, että valituskelpoinen päätös annetaan pyydettyä myös siinä tilanteessa, että viranomaisella ei ole pyydettyä asiakirjaa.

Kohta 2, aiempi kirjaamattomuus

Kantelija on kantelussaan viitannut Helsingin hallinto-oikeuden maisematyölupaa koskevan ratkaisun 4598/2023 oikeudellista arviointia koskevaan osioon, jossa hallinto-oikeus on soveltanut hallintolain 42. §:ää. Hallinto-oikeus on oikeudellisen arvioinnin osalta ratkaisussaan katsonut, että myös päätöksentekoa edeltäneen, yksittäisen infotilaisuuden tiedot ovat voineet vaikuttaa ratkaisun tekemiseen kyseisessä asiassa. Kyse on siis ollut yksittäisestä päätöksestä ja selvityksen riittävyyden arvioinnista päätöksenteon perustana.

Kantelijalle annettavana lausuntona todetaankin näin ollen, ettei hallinto-oikeuden ratkaisussa esitetyn oikeudellisen arvioinnin perusteella voida kuitenkaan todeta, että asioita toistuvasti viranomaistoiminnassa jätettäisiin Loviisan kaupungilla kirjaamatta.

Kohta 3, ympäristönsuojelun valvontatoimet ennalta ilmoittamattoman veden katkaisun vuoksi

Kantelijan selvityspyyntöön siitä, onko Loviisan ympäristöpäällikön kanta ympäristönsuojeluviranomaisen velvollisuuksista lain ja ympäristönsuojelulle kuuluvien tehtävien mukainen, voidaan todeta ympäristöpäällikkö Lyytikäisen kanteluun antaman selvityksen ja kantelijalle sähköpostivastauksessakin selostetun mukaisesti, että vesihuoltolain mukaisten yksityisoikeudellisten säännösten valvonta ei ole kuulunut kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kohta 4, ympäristöpäällikön esteellisyys ja kuulemiskäytännöstä poikkeamisesta esitetty näkemys

Kantelussaan 28.10.2025 kantelija on pyytänyt kaupunginhallitusta selvittämään, onko ympäristöpäällikkö ollut ennakkokäsityksen vuoksi esteellinen käsittelemään asiaa rakennus- ja ympäristölautakunnassa. Kanteluun toimittamassa täydennyksessään kantelija on vielä pyytänyt selvittämään, miksi Loviisan kaupunki on poikennut asiassa kuulemiskäytännöistä.

Kantelu koskee kohdan neljä osalta asiaa, jossa Helsingin hallinto-oikeus on 25.9.2025 antanut päätöksen 6014/2025. Kantelija on tehnyt asiassa valituksen luonnonmuistomerkiksi rauhoittamista koskien saatuaan rakennus- ja ympäristölautakunnalta 13.2.2025, § 8, kielteisen päätöksen. Helsingin hallinto-oikeus on hylännyt kantelijan valituksen ja korkein hallinto-oikeus on 7.1.2026 antamallaan päätöksellä 10/2026 hylännyt kantelijan valituslupahakemuksen asiassa. Lautakunnan päätös on siten lopullinen myös luonnonsuojelulain (9/2023) 95. §:n tulkinnan osalta asiassa.

Vastauksena kanteluun todetaan, että pääasia, jota kantelun kohta 4 koskee, on lainvoimainen, eikä hallinto-oikeus antamassaan päätöksessä

6014/2025 ole todennut menettelyyn asian käsittelyssä Loviisan kaupungilla liittyvän menettelyllisiä virheitä hallintolain perusteella. Kantelijan näkemys ympäristöpäällikön esteellisyydestä hallintolain 28. luvun 1. momentin 7. kohdan mukaan (muu erityinen syy) viittaa ympäristöpäällikön ennakkokäsitykseen asian käsittelyssä. Hallintotoiminnassa esiintyvän esteellisyyden osalta on vakiintuneesti katsottu, ettei saman viranomaisen intressissä toimittaessa synny esteellisyyttä. Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisussa 2014:57 on katsottu hallintolain esitöihin viitaten, että ennakkokäsitykseen perustuva esteellisyys edellyttäisi hallintolain 28. luvun 1. momentin 1.–6. kohtien mukaisiin esteellisyyssperusteisiin verrattavan esteellisyyden olemassaoloa. Asiassa ei voida siten nähdä ympäristöpäällikön esteellisyyttä ennakkokäsityksen tai muidenkaan hallintolain esteellisyyssperusteiden perusteella.

Oheismateriaali, sisältää henkilötietoja, eikä sitä siksi julkaista yleisessä tietoverkossa:

1. Ympäristöpäällikkö Heidi Lyytikäisen vastine 28.1.2026
2. Täydennys kanteluun 23.1.2026
3. Kantelukirjoitus liitteineen 28.10.2025
4. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 10/2026
5. Helsingin hallinto-oikeuden päätös 6014/2025
6. Etelä-Savon ELY-keskuksen päätös, ESAELY/1503/2024
7. Helsingin hallinto-oikeuden päätös 4598/2023
8. Ikäarvio Valkossa sijaitsevan kiinteistön katajasta
9. Kymenlaakson Sähköverkko Oy, lausunto 27.12.2024
10. Kantelu Loviisan kaupunginhallitukselle 9.2.2026 esityslistan kohta 6
11. Marko Luukkonen, tietopyyntö 13.10.2025
12. Muistutus mielipide 6.1.2026
13. Vastaus tietopyyntöön 13.10.2025
14. Vastaus tietopyyntöön 13.10.2025, täydennys

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth
Ehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa kantelijalle valmistelutekstissä ehdotetun vastauksen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Käsittely	Esittelijä muutti päätösehdotuksensa kuulumaan seuraavasti: Kaupunginhallitus päättää antaa kantelijalle valmistelutekstissä ehdotetun vastauksen ja toteaa edelleen 9.2.2026 vastaanotetun kantelun täydennyksen osalta, että 9.2.2026 saapuneen täydennyksen kohtaan 1 on vastattu jo valmistelutekstin mukaan annettavan vastauksen <i>kohdassa 1, tietopyyntöön vastaamattomuus ja tietojen kirjaamattomuus</i>, ja 9.2.2026 saapuneen täydennyksen kohtien 2–4 osalta on kyse Helsingin hallinto-oikeuden lainvoimaisesta päätöksestä 6014/2025 eikä kantelu näiden kohtien osalta johda toimenpiteisiin. Kaupunginhallitus toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen kokouksessa tehdyillä muutoksilla. Merkittiin, että Otto Andersson oli poissa kokouksesta kello 20.55–21.00.